

„Człowiek, który swój adwokacki zawód traktował jak służbę i jak wyzwanie. Służył zawsze gnębionym i poniżonym. Doskonały mówca, władca słowa, bezlitosny dla zła i pełen szacunku dla poglądów przeciwnika. Był w pełnym znaczeniu tego słowa człowiekiem idei, bez oglądania się na koniunkturalne mody. I był lojalnym przyjacielem, na którego można było liczyć w złych chwilach, a zarazem barwnym, dowcipnym, uroczym kompanem. Kochał życie i umiał z niego korzystać.”
przyjaciele Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Bronisław Geremek, Jan Lityński, Tadeusz Mazowiecki, „Gazeta Wyborcza”

„Znakomity prawnik i adwokat, nobilitował zawód piękną postawą moralną. Bardzo często zabierał głos w ważnych debatach publicznych, a jego opinia liczyła się niezwykle mocno. Od roku 1989 jako jeden z najwybitniejszych parlamentarzystów, wspomagał twórczo i kompetentnie budowę odrodzonej Rzeczypospolitej, zwłaszcza jej prawodawstwo.”

Tomasz Wolek,
„Życie”

„Śmierć Edka dopisuje się do coraz dłuższej listy polskich narodowych strat. (...) Do tych, którzy zrobili już wszystko, co przyzwoici ludzie powinni w życiu zrobić, ale którzy mogli – choćby w Trybunale Stanu – wyznaczyć swoim doświadczeniem i autorytetem praktyczne granice między dobrem i złem, między tym, co w polityce wolno i czego nie wolno robić. (...) ubywa mi z widzialnego świata kolejna postać wielkiego kalibru.”

Piotr Nowina-Konopka,
„Wprost”

„Edward Wende był wielkim patriotą, wybitnym prawnikiem. Z przeciwnikami polemizował z wielką klasą, nikogo nie raniąc. To był prawdziwy arbiter politycznej elegancji.”

Lech Wałęsa,
„Wprost”

„Jako adwokat był (...) niebywale odważny. Także poza salą sądową. Gdy przyjeżdżał do nas do więzienia, wymuszał na naczelnikach korzystne dla

nas decyzje. Wnosił od nas grypsy. Nie wszyscy mieli tyle odwagi w tamtych czasach.”

Leszek Moczulski,
„Wprost”

„To był bardzo przyzwoity człowiek, ogromnie zaangażowany w sprawy niepodległości Polski. Nie poniżał nikogo, nawet swoich przeciwników, a wielką moralną jego sprawą był proces księdza Popieluszki, którego był bardzo bliskim przyjacielem.”

Tadeusz Mazowiecki,
„Życie”

„Człowiek o wielkiej prawości, o niezłomnych przekonaniach, zawsze uczciwy, wybitny prawnik i król życia. Można go scharakteryzować jako człowieka wielkiej prawości charakteru, o niezłomnych przekonaniach. W życiu politycznym postępował zawsze uczciwie i do śmierci dochował wierności tym wartościom”

Tadeusz de Wiñon,
„Życie”

Fundusz im. E. J. Wende istnieje i rozwija się wyłącznie dzięki hojności firm, instytucji i osób prywatnych.

Wpłaty prosimy kierować na konto:

Fundacja dla Polski — Fundusz im. E. J. Wende | BISE S.A. III O/Warszawa | ul. Dubois 5a | 00-184 Warszawa | 71 1370 1037 0000 1706 4020 9906

Darczyńcy Funduszu w 2004 roku:

Jan Ciechwierz, Kancelaria Adwokacka | Kancelaria Prawna Frączyk & Frączyk S.C. | Kunachowicz, Ślusarek i Wspólnicy | Nowosielski, Gotkowicz i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza | Narodowy Bank Polski | Okręgowa Rada Adwokacka w Katowicach | Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie | Presspublica Sp. z o. o. | Roedl, Korpalski Kancelaria Prawna Sp. K. | Sołtyński, Kawecki & Szlęzak | Wydawnictwo C. H. Beck i osoby prywatne.

Projekt logo i folderu www.luxsfera.pl

„Salus rei publicae suprema lex esto”



NAGRODA IM. EDWARDA J. WENDE

Nagroda imienia Edwarda J. Wende została ustanowiona w 2003 roku z inicjatywy Rodziny przez Fundację dla Polski, w celu uhonorowania pamięci Edwarda J. Wende – adwokata – w czasach PRL obrońcy politycznie prześladowanych, po 1989 roku senatora i posła III RP, niezależnego w poglądach i odważnego w ich głoszeniu.

RZECZPOSPOLITA

Patronem prasowym i partnerem Nagrody jest „Rzeczpospolita” i jej wydawca Presspublica Sp. z o.o., Pl. Starynkiewicza 7/9, 02-015 Warszawa.



Gospodarzem Nagrody im. Edwarda J. Wende jest Fundacja dla Polski. Podstawowym celem Fundacji jest tworzenie i upowszechnianie sprawnych mechanizmów, za pomocą których osoby prywatne i instytucje mogą w efektywny sposób realizować wytyczone przez siebie cele społeczne. Fundacja tworzy fundusze powierzone zgodnie z intencją fundatorów, przeprowadza kampanie społeczne oraz organizuje konkursy grantowe — współpracując z instytucjami i osobami prywatnymi, które chcą działać na rzecz dobra wspólnego.

Fundacja dla Polski | ul. Szpitalna 5/5 | 00-031 Warszawa | tel. (22) 828 91 28 | fax (22) 828 91 29 | e-mail: fdp@fdp.org.pl | www.fdp.org.pl

Regulamin Nagrody

im. Edwarda J. Wende (fragmenty)

Nagroda jest przyznawana prawnikom i osobom zaangażowanym w działalność publiczną za szczególne dokonania na polu krzewienia i podnoszenia kultury prawnej, realizacji idei państwa prawa oraz za działania mające na celu zachowanie i rozwój tak polskiego, jak i europejskiego dorobku prawnego, umacnianie demokracji i miejsca Polski w Europie.

Nagroda przyznawana jest osobom fizycznym, które:
- działają zgodnie z zasadami etyki zawodowej i profesjonalizmu,
- w swojej działalności wyróżniły się odwagą cywilną i niezłomnością zasad,
- bezinteresownie działają na rzecz dobra publicznego.

Nagrodę przyznaje powołana w tym celu Kapituła w składzie:

Władysław Bartoszewski
Czesław Bielecki
Jerzy Buzek
Krystyna Chrupkowa
George Dobry
Andrzej Kalwas
Leon Kieres
Ewa Łętowska
Wojciech Młynarski
Jan Nowak Jeziorański
Teresa Romer
Stanisław Rymar
Ks. Jan Sikorski
Ks. Zdzisław Tranda
Tomasz Wardyński
Agnieszka Wende-Wünsche
Małgorzata Wende
Jakub Wende
Piotr Wende
Tadeusz Wolfowicz
Andrzej Zoll
Przedstawiciel Fundacji dla Polski

oraz
Jan Rokita, Laureat Nagrody w roku 2003

„Byłem obrońcą księdza Jerzego i będę nim nadal. (...) Zobowiązuje mnie do tego nie tylko wzgląd na pamięć księdza Jerzego i Jego dobre imię, ale i zasady elementarnej przyzwoitości obrony człowieka, który już sam bronić się nie może”.

Fragment wystąpienia Edwarda J. Wende w Sądzie Wojewódzkim w Toruniu w procesie o zabójstwo ks. Jerzego Popiełuszki

Edward Joachim Wende

Urodził się w Warszawie, 16 sierpnia 1936 roku, jako syn Edwarda Karola – adwokata i Anieli Karoliny z Ziółkowskich – historyka. Wojnę i okupację przeżył w Warszawie, dopiero po Powstaniu Warszawskim przeniósł się z rodzicami do Kalisza – rodzinnego miasta matki. W roku 1953 zdał maturę w męskim gimnazjum im. Adama Asnyka. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Wrocławskim. W Warszawie odbył aplikację sądową i adwokacką zakończoną w roku 1976 egzaminem adwokackim. Specjalizował się w sprawach karnych i prawie rodzinnym.

W latach siedemdziesiątych bronił robotników Ursusa, w osiemdziesiątych występował jako obrońca w trudnych procesach politycznych działaczy opozycyjnych, między innymi: Bronisława Geremka, Janusza Onyszkiewicza, Klemensa Szaniawskiego, Leszka Moczulskiego, księdza Jerzego Popiełuszki oraz wielu innych. Bezinteresownie bronił ludzi niewinnych w czasach, w których niewielu potrafiło wykazać się taką odwagą i determinacją.

W słynnym procesie zabójców księdza Jerzego w Toruniu był pełnomocnikiem oskarżycieli posiłkowych – rodziny księdza i Waldemara Chrostowskiego. Tę samą rolę pełnił potem w procesie generałów SB W. Ciastonia i Z. Płatka.

W roku 1989 został wybrany na Senatora III RP z Ziemi Kaliskiej. Pozostał senatorem II kadencji i został wybrany posłem w II kadencji Sejmu RP. Był członkiem senackiej Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Praw Człowieka i Praworządności, Komisji Inicjatyw i Prac Ustawodawczych, członkiem Komisji Administracji Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu, wiceprzewodniczącym Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej, członkiem międzyparlamentarnej Grupy Polsko-Litewskiej. Był członkiem Rady Regionalnej Unii Wolności oraz jej Rady Krajowej.

W 1991 roku został pierwszym po 50 latach Konsulem Honorowym Wielkiego Księstwa Luksemburg w RP. W 1995 pełnił funkcję pełnomocnika sztabu wyborczego Lecha Wałęsy. Był dwukrotnie powoływany na stanowisko sędziego Trybunału Stanu.

Na przełomie lat 2001 i 2002 przygotowywał się do pracy w Instytucie Pamięci Narodowej w charakterze doradcy dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Te plany przerwała choroba.

27 maja 2002 został odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski „Polonia Restituta”.

Zmarł, po ciężkiej chorobie, 28 maja 2002 roku.



NAGRODA IM. EDWARDA J. WENDE

Witold Kulesza

Urodził się w 1950 r. w Łodzi, gdzie pobierał nauki kończąc w 1973 r. z nagrodą Wydział Prawa Uniwersytetu Łódzkiego.

Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę w Zakładzie Prawa Karnego Materialnego UŁ, którym kieruje od 1992 r. jako profesor nadzwyczajny. Doktorat w 1982 roku, habilitacja w 1992 r., staże naukowe na uczelniach niemieckich.

Od ukończenia studiów współpracował społecznie z Okręgową Komisją Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi, w latach 1994–1998 był jej przewodniczącym. W 1998 roku został powołany na stanowisko Dyrektora Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, a od 2000 r. kieruje Główną Komisją Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, która stanowi pion śledczy Instytutu Pamięi Narodowej. Był współautorem projektu ustawy o IPN przygotowanego w latach 1997–1998.

Wprowadził do polskiej terminologii prawniczej pojęcie *klamstwa oświecimskiego*. W ramach działalności pionu śledczego IPN zainicjował śledztwa w sprawach zbrodni sądowych, określając podstawy dogmatyczne i prawne odpowiedzialności karnej sędziów i prokuratorów za ich popełnienie.

We wrześniu 1980 r. współorganizował NSZZ „Solidarność” na Uniwersytecie Łódzkim. W okresie stanu wojennego i w latach następnym udzielał pomocy prawnej osobom represjonowanym z przyczyn politycznych, występując jako obrońca w postępowaniach dyscyplinarnych i sądowych ze stosunków pracy.

W tym okresie współpracował jako wykładowca z duszpasterstwem środowisk twórczych i naukowych przy kościele o. Jezuitów w Łodzi. Organizował również

szkolenia w zakresie prawa, dla członków NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych.

Jest autorem ponad 50 publikacji, w tym monografii. Główny wątek badawczy, którym się zajmuje to problematyka prawnokarnych granic wolności człowieka, stanowiących dla ochrony kolidujących dóbr społecznych oraz problematyka zbrodni systemów totalitarnych.

Odnaczony w 2001 r. Krzyżem Zasługi Republiki Federalnej Niemiec z uzasadnieniem *szczególnych zasług w budowaniu zrozumienia między Niemcami a Polakami* (ambasador F. Elbe). W 2004 r. odznaczony Krzyżem Oficerskim Republiki Węgierskiej za ujawnianie *nieznanych zdarzeń historii* (ambasador M. Győr) — doprowadził do zakończenia śledztwo w sprawie zbrodni wojennej popełnionej przez żołnierzy Armii Czerwonej na żołnierzach węgierskich w 1945 r.



Laureat II edycji Nagrody im. Edwarda J. Wende